

IZLOŽBENA I PEDAGOŠKA DJELATNOST HRVATSKOG ŠKOLSKOG MUZEJA U 2008. GODINI

Izložbom *Klasične gimnazije u Hrvatskoj* započela je izložbena djelatnost 2008. godine u Hrvatskom školskom muzeju. Izložba je otvorena 17. siječnja, a posjetitelji su je mogli razgledati do 31. ožujka. Autorica idejne koncepcije izložbe bila je Štefka Batinić. Prilikom realizacije ove izložbe želja je bila obilježiti 400. obljetnicu kontinuiranog institucionalnog svjetovnog klasičnog obrazovanja u Hrvatskoj, započetog 1607. godine osnutkom zagrebačke Klasične gimnazije. Putem izložbe prikazan je razvoj klasičnog i humanističkog obrazovanja u Hrvatskoj. Uz izložbu tiskan je i katalog.

Klasične gimnazije

Izložbu školskih listova osnovnih i srednjih škola grada Zagreba – LIDRANO 2008., Muzej već tradicionalno ugošćuje u svom prostoru. Izložba je organizirana u suradnji s Gradskim uredom za obrazovanje, kulturu i šport te se mogla razgledati od 3. do 6. ožujka. Svi izloženi listovi ostaju u fundusu Muzeja kao dio Zbirke učeničkih i školskih listova.

Izložbenu djelatnost Muzej nastavlja izložbom pod nazivom *Multimedijalno stvaralaštvo učenika đakčkih domova – DOMIJADA 2008.* U sklopu ovogodišnje Domijade, natjecanja štićenika učeničkih domova grada Zagreba, predstavljeno je oko sto različitih likovnih, ručnih radova te ostalih radova izrađenih različitim tehnikama. Izložba se mogla razgledati od 7. do 11. travnja.

U ovogodišnjoj 13. zajedničkoj muzejsko-edukativnoj akciji koja se organizira povodom Međunarodnog dana muzeja, 18. svibnja, glavna tema bila je *ORIGINAL*. Akcija je trajala od 18. travnja do 18. svibnja. Sudjelovalo je 56 muzeja iz cijele Hrvatske, a voditelj ovogodišnjeg projekta bio je Božidar Pejković, viši kustos i voditelj Galerije Antuna Augustinčića u Klanjcu.

Hrvatski školski muzej sudjelovao je programom *To je originalno!*. U to vrijeme naš Muzej bio je mjesto na kojem su se odvijala raznorazna događanja, izložbe, svečanosti i druženja. Uz ovu akciju tiskan je prigodni plakat i deplijan.

Tijekom cijele akcije od 18. travnja do 18. svibnja posjetitelji su u Muzeju mogli putem projekta *Stalni postav – original / reprodukcija* uočavati razliku između originala i reprodukcije na oko 10 eksponata iz svih muzejskih zbirki. Iz svake zbirke Hrvatskog školskog muzeja (Arhivske zbirke, Zbirke nastavnih sredstava i školske opreme, Zbirke izvornih fotografija, Zbirke udžbenika i priručnika) izdvojeno je po nekoliko

ekspozata na kojima su posjetitelji jasno mogli sebi predočiti koje su sličnosti, a koje razlike između originalne građe i njezinih reprodukcija.

Dječji pjevački zbor *BIM-BAM-BOM* prvi se predstavio tijekom ove akcije izložbom *Zagreb Gradom Zvoni Zvon Već 20 Godina Bim Bam Bom* kojom je obilježio 20 godina svog postojanja. U Hrvatskom školskom muzeju predstavio se posjetiteljima i proslavio svoju obljetnicu. U sklopu izložbe, putem koje se moglo saznati sve o Zboru, priredili smo i svečani koncert pod nazivom *Vremeplov*. Zbor je osnovan 1987. godine na inicijativu profesorice glazbene kulture Paule Fabinger-Orešković, koja je od samog početka, pa sve do danas, stalna dirigentica Zbora. Izložba je održana od 17. travnja do 5. svibnja. Autorica stručne koncepcije bila je voditeljica Zbora Paula Fabinger-Orešković. Na izložbi je izloženo oko 200 fotografija, časopisa, različitih likovnih, ručnih radova i odjeće.

Reci po domaći

Od 7. do 31. svibnja u Muzeju se mogla razgledati izložba *Reci po domaći* koja je isto tako bila dijelom muzejsko-edukativne akcije pod nazivom *ORIGINAL*. Izložba je nastala kao rezultat suradnje Hrvatskog školskog muzeja i časopisa *Modre laste*. *Modra lasta* je organizirala jezično-likovni nagradni natječaj pod nazivom *Reci po domaći*. Na natječaj su pristigli mnogi radovi učenika iz svih krajeva Hrvatske te radovi učenika hrvatskih škola izvan Hrvatske, iz

krajeva gdje žive Hrvati. U pristiglim radovima bila su zastupljena sva tri naša narječja: štokavsko, čakavsko i kajkavsko. U Muzeju je bilo izloženo oko 100 najboljih pristiglih radova, a dana 14. svibnja dodijelili smo nagrade i priznanja autorima najboljih radova.

Obilježavanje Dana muzeja nastavili smo predstavljanjem Katarine Matas, učenice Klasične gimnazije u Zagrebu i njenog prvog filma pod nazivom *Beskućnici*, 24. travnja.

Na sam Dan muzeja, 18. svibnja, organizirana je završna dodjela nagrada u sklopu muzejsko-edukativne akcije *Original*.

Povodom obilježavanja ICOM-ove teme Međunarodnog dana muzeja 2008. *Muzeji kao pokretači društvenih promjena i razvoja* održana je 15. svibnja debata u suradnji s Hrvatskim debatnim društvom pod nazivom: *Mogu li muzeji biti pokretači društvenih promjena i razvoja?* za učenike osnovnih i srednjih škola. Sudjelovala su 4 debatanta i oko 40 učenika zagrebačkih osnovnih škola.

Predavanje jednog od vodećih europskih pedagoga, profesora emeritusa i člana Austrijske akademije znanosti, dr. Wolfganga Brezinke održano je 26. svibnja za stručne suradnike (pedagoge, učitelje, nastavnike) u organizaciji Štefke Batinić. Tema predavanja bila je: *Uspon i kriza znanstvene pedagogije*.

Na isti dan ujedno se održalo i predstavljanje *Anal za povijest odgoja Vol. 6. : Zbornik radova* izašlih u nakladi Hrvatskog školskog muzeja.

Početkom lipnja održano je predavanje istaknutih muzeologa dr. sc. Žarke Vujić s Filozofskog fakulteta u Zagrebu i dr. sc. Jože Hudalesa s Filozofskog fakulteta u Ljubljani. Tema koju je prezentirala dr. sc. Žarka Vujić glasila je: *Kako saznanja povijesne muzeologije u Hrvatskoj iskoristiti u muzejima i ostalim baštinskim ustanovama danas*, a tema dr. sc. Jože Hudalesa glasila je *Muzeologija u Sloveniji. Trendovi i perspektive*.

Predavanje prof. Wolfganga Brezinke

Izložbom *Partizanske gimnazije* nastavljamo izložbenu djelatnost našeg Muzeja. Posjetitelji su mogli razgledati izložbu u prostorijama Hrvatskog školskog muzeja od 3. do 10. lipnja. Autorica izložbe bila je Đurđa Sučević. Na izložbi je predstavljeno oko 100 fotografija, članaka i časopisa. Ova izložba održala se povodom 60 godina od završetka djelovanja partizanskih gimnazija, 60. godišnjice mature i 80 godina života većine učenika.

Studio TANAY predstavio se javnosti u prostorijama Hrvatskog školskog muzeja, u periodu od 12. do 19. lipnja. Izloženi su radovi polaznika Učilišta za likovno obrazovanje, kreativnost i dizajn – Studija Tanay. Posjetitelji su mogli razgledati 45 likovnih radova i 5 skulptura.

Hrvatski školski muzej pokrenuo je 2003. godine projekt *Neka škola započne i završi u školskom muzeju* kojim obilježava *Dane Hrvatskog školskog muzeja*. Idejnu koncepciju projekta izradila je ravnateljica Muzeja Elizabeta Serdar.

Početkom i krajem svake školske godine želja nam je predstaviti javnosti određenu školu, razred, učenika, učitelja, školske projekte, aktivnosti i slično. Komunikacija muzeja i škole važan je čimbenik u ostvarivanju odgojno-obrazovne uloge muzeja. Tijekom ovakvih projekata učenici imaju prilike povezati dio svog nastavnog sadržaja s građom Hrvatskog školskog muzeja te sudjelovati u radionicama.

Naš projekt prepoznat je od strane ostalih odgojno-obrazovnih ustanova, škola, učitelja i učenika, što pokazuju i dosadašnje izložbe održane u Hrvatskom školskom muzeju. Stalnom komunikacijom i suradnjom sa školama Muzej ostvaruje svoju kulturnu i odgojno-obrazovnu funkciju te sadržajno obogaćuje svoj vlastiti program rada, ali i program rada škola.

U sklopu ovogodišnjeg projekta, 2. rujna, u Hrvatskom školskom muzeju svečano je otvorena izložba *Drvodjeljske škole – Drvo naš odabir*. Autori ove izložbe, koja je rezultat suradnje Drvodjeljske škole u Zagrebu i Hrvatskog školskog muzeja, su profesorica Svjetlana Mihelić i profesor Zvonko Novosel.

U izložbenom dijelu predstavljeni su radovi učenika koji su sudjelovali na devetom natjecanju i smotri radova učenika drvodjeljskih programa, koje je održano u *Drvodjeljskoj školi u Zagrebu*, na temu: *Hrvatska kulturna baština*.

Predstavljeno je osam učeničkih radova. Uz izložbu izdan je i prigodni deplijan s popisom i fotografijama radova. Izložba se mogla razgledati do 22. rujna.

Ovu izložbu popratili smo i prigodnom radionicom. Radionica *Glagoljica u drvu* tematski je vezana uz izložbu *Drvodjeljske škole – Drvo naš odabir*. Na radionici koja se održala 18. rujna sudjelovali su učenici 6. razreda Osnovne škole „Luka“ u Sesvetama. Na početku radionice učenike smo upoznali s pojmom baštine. Cilj je bio upo-

Drvodjeljske škole - Drvo naš odabir

Radionica Glagoljica u drvu

znati učenike sa starim slavenskim pismom *glagoljicom* koje se do kraja 9. stoljeća i kasnije proširilo među većinom slavenskih naroda. Jedan od razloga organiziranja ove radionice je i želja da se učenici viših razreda osnovne škole upoznaju s radom u drvu i srednjoškolskim drvodjeljskim nastavnim programima.

Na radionici smo, uz pomoć izrađenih modela svih slova glagoljice, pilicama izrađivati modele u drvu (šperploča). Na kraju samog procesa učenici su slova ukrasili bojama i kredom te postavili u unaprijed izrađen okvir.

Projekt *Neka škola započne i završi u školskom muzeju* nastavljamo izložbom *Grupa MAR – Gimnazija Matije Antuna Reljkovića u Vinkovcima*. Predstavljani su likovni radovi učenika likovne grupe koja djeluje već 35 godina u okviru Gimnazije u Vinkovcima. Izložba se mogla razgledati u periodu od 25. rujna do 7. listopada.

U utorak 28. listopada otvorena je izložba *Stjepan Basariček, učitelj i pedagog (1848-1918)* autorice Sanje Nekić, kustosice i voditeljice Centra likovnog odgoja i vizualne kulture te dokumentacije Hrvatskog školskog muzeja. „*Godine 2008. navršava se 160. godina rođenja i 90. godina smrti učitelja i pedagoga Stjepana Basaričeka. Hrvatski školski muzej značajnu obljetnicu obilježava izložbom i katalogom Stjepan Basariček, učitelj i pedagog (1848.-1918.).*“¹

---

¹ Sanja Nekić, Stjepan Basariček, učitelj i pedagog (1848-1918), Hrvatski školski muzej, Zagreb, 2008.

Muzej je ove godine ostvario i bogatu aktivnost putem svojih pokretnih izložbi.

ŠKOLSKI DOKUMENTI, Arhivske zbirke Hrvatskog školskog muzeja, autorice Sonje Gaćina Škalamera, izložba je kojom nastavljamo izložbenu djelatnost putem naših pokretnih izložbi. Od 28. studenog 2007. do 10. siječnja 2008. izložba se mogla razgledati u Križevcima. U listopadu 2008. godine, u suradnji sa Zavičajnim muzejom „Stjepan Gruber“, u Županji su gostovale dvije izložbe: **ŠKOLSKI DOKUMENTI, Arhivske zbirke Hrvatskog školskog muzeja i ZABAVA I POUKA DOBROJ DJECI I MLADEŽI : hrvatski časopisi za djecu i mladež od 1864. do 1945.**, autorice Štefke Batinić. Izložbe su bile izložene u Vjerskom pastoralnom centru u Županji i bile su vrlo posjećene.

Stjepan Basariček, učitelj i pedagog (1848.-1918.)

A,B,C...za odrasle, Opismenjavanje odraslih u 20. stoljeću izložba je autorice Branke Ujaković, više kustosice i voditeljice Zbirke udžbenika i priručnika i Zbirke učeničkih i školskih listova Hrvatskog školskog muzeja. U ovoj godini izložba je predstavljena javnosti grada Popovače, u razdoblju od 3. travnja do 5. svibnja, u prostoru Knjižnice i čitaonice Popovača. Na dan otvorenja, 3. travnja, održano je i predavanje.

Hrvatski školski muzej sudjeluje na **međunarodnim izložbama dječjeg likovnog stvaralaštva Lidice, Kanagawa i Narita**. Muzej priprema, prikuplja i odabire dječje likovne radove za navedene međunarodne izložbe dječjih likovnih radova. Tijekom prve polovine 2008. godine priređena je organizacija prikupljanja radova te je prikupljeno 259 likovnih radova iz 27 odgojno-obrazovnih ustanova. Osim procesa prikupljanja, Hrvatski školski muzej je uz pomoć likovnih stručnjaka napravio i selekciju likovnih radova, izradio dokumentaciju te organizirao slanje na navedene izložbe i natjecanja.

Ove godine je za **36. međunarodnu izložbu dječjeg likovnog stvaralaštva Lidice** poslan 41 likovni rad, a za **11. izložbu u Nariti** 22 likovna rada.

U sklopu ovogodišnje muzejsko-edukativne akcije **ORIGINAL** dodijelili smo 15. svibnja i nagrade originalnim mladim likovnim umjetnicima čiji su radovi prepoznati kao vrhunsko likovno ostvarenje u dalekom nam Japanu. Već tradicionalno 10. godinu zaredom šaljemo radove na Međunarodnu izložbu dječjeg likovnog stvaralaštva. Ove godine najveće priznanje dobio je Matej Marjanović, učenik Osnovne škole Jabukovac, za svoj likovni uradak *Sport koji igram*.

Kristina Gverić